B.L.D.E. Association's

S. B. Arts & K.C.P. Science College, VIJAYAPUR- 586 103.

SEMINAR

For B.A./ ~~B.Sc.~~ ....1st.......... Semester

2023 - 2024

Name of the Student Deepa .S. Chormule.

Roll No. 059 R.C.U. Seat No. U15KM23A0059

Subject p. History (DSC 1) political history of Karnataka

Assignment No.	Date	Marks Assigned	Marks Obtained	Name and Signature of Teacher	Remarks
1	6/2/24	10	09	Prof. J. S. Hugar	
2					
3				Seen	
4				6/2/24	Good

Scanned with CamScanner

ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರು

ಕ್ರಿ.ಶ 973-1156

→ Guide by :-

prof I.S.Hugar

ಪರಿವಿಡಿ

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಸಾಧನೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ		ಪು.ಸಂ
1.	ಆಡಳಿತ ಸಾಧನೆ	167
2.	ಸೈನಿಕ ಸಾಧನೆ	168
3.	ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಧನೆ	169

→ Guide by : prof I.S. Hugar

6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ

ಪೀಠಿಕೆ :-

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ದೊರೆಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಬಿಲ್ಹಣನ "ವಿಕ್ರಮಾಬುಣನ "ವಿಕ್ರಮಾಂಕದೇವ ಚರಿತ" ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರನ "ಮಿತಾಕ್ಷರ" ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಶಾಸನಗಳು ಈತನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ವಿಕ್ರಮಾಂಕದೇವ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಣನೆಗಳಿದ್ದೆಂತಾದರೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವಂತಿಲ್ಲ. ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದ ಈತನ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ತುಂಬ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ಒಂದನೇಯ ಮತ್ತು ೨ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚೋಳ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಭಯದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದವು. 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ & ಅವನ ಸಮಕಾಲೀನ ಚೋಳ ಅರಸ ಒಂದನೇಯ ಕುಲೋತ್ತುಂಗರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು.

ಈತನು ಚಾಲುಕ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದೊರೆ. ಇವನು ತನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಣದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಚಾಲುಕ್ಯ 'ವಿಕ್ರಮ ಶಕೆ' ಎಂಬ ಹೊಸದಾದ ಶಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು, ಇವನು ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನು, ಇವನ ಕಾಲ ಶಾಂತಿ, ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

Scanned with CamScanner

ಸಾಧನೆಗಳು:

1. ಜಯಸಿಂಹನ ದಂಗೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದನು:

ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆರು ಅಥವಾ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈತನ ಸಹೋದರನಾದ ಜಯಸಿಂಹನು ದಂಗೆ ಎದ್ದನು. ಆಗ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಸೈನ್ಯ ಸಮೇತವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಜಯಸಿಂಹನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದನು. ಘೋರ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಜಯಸಿಂಹನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

2. ಚೋಳರ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟ:

ಕೆಲವು ಕಾಲ ಚೋಳರ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆ ಇತ್ತು. ಕ್ರಿ.ಶ 1085ರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಚೋಳರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಕಂಚಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನು ಚೋಳರ ಅರಸನಾಗಿದ್ದನು. ನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. 1093ರಲ್ಲಿ ವೆಂಗಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಚೋಳರಿಂದ ಆಂಧ್ರವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡನು. ಆದರೆ, ನಂತರ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನು ವೆಂಗಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ 1099 ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.

3. ಹೊಯ್ಸಳರೊಡನೆ ಸಂಘರ್ಷ:

ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರು ಪ್ರಬಲರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಲಿಗೆ ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸರಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿದ್ದ ಇವರು, ಬರಬರುತ್ತ ವಿರೋಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಹೊಯ್ಸಳ ಒಂದನೇ ಬಲ್ಲಾಳನು ಮಹಾತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆಗ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಸಿಂಧು 2ನೇ ಆಚುಗಿ ಎಂಬುವನನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಬಲ್ಲಾಳನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿದನು.

4. ಪರಮಾರರ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ:

ಪರಮಾರರಲ್ಲಿ ಉದಯಾದಿತ್ಯನ

ಮರಣದ ನಂತರ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಾದ ಜಗದ್ದೇವ, ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜಯಸಿಂಹನ ನಡುವೆ ಕಲಹ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಜಗದ್ದೇವನನ್ನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಮಾರರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಜಗದ್ದೇವನನ್ನು ತನ್ನ ತನ್ ಕರೆತಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಂತ ಒಂದಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

5. ವಿಕ್ರಮ ಶಕೆ ಆರಂಭ:

ಸಹೋದರ 2ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಈತನು ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದನು. ಶಾಸನಗಳು ಈತನ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈತನು ಕ್ರಿ.ಶ 1076ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ 26 ರಂದು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ವರ್ಷದಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 'ಚಾಲುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮ ಶಕೆ' ಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಗದಗದ ಶಾಸನವು ಈ ಹೊಸ ಶಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ವಿದೇಶಿಯ ಮೂಲದ ಶಕರ ಶಕೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಡೆದನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶಕೆಯು ಈತನ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ & ನಂತರ 50 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

6. ಮಾಳವದ ಮೇಲೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆ:

ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಾಳವದ ಮೇಲೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ 1077 ರಲ್ಲಿ ಮಾಳವದ ಪರಮಾರ ಅರಸ ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದನು. ಈ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯ ವಿವರಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಯಭಾಗ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಈತನು ಕ್ರಿ.ಶ 1088 ರಲ್ಲಿ ಮಾಳವದ ಮೇಲೆ 2ನೇ ಬಾರಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಉದಯಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಧಾರಾ ನಗರವನ್ನು ಭಸ್ಮಮಾಡಿ ವಿಜಯಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

7. ಇತರ ದಂಗೆಗಳ ದಮನ + ವಿಜಯಗಳು:

ಕೆಲವು ಸಾಮಂತರು ಈತನ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಮನ್ನಿಸದೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಅನೇಕ ದಂಗೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಗೊಗ್ಗಿ ಮತ್ತು ಭೈಮಯ ನಾಗವರ್ಮರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದರು. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ತನ್ನ ದಂಡನಾಯಕ ಚನ್ನರಸನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇವರ ದಂಗೆಯನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಿದನು.

8. ವೆಂಗಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ:

ಚೋಳರಾಜ ಒಂದನೇಯ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರಬಲ ವೈರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಚೋಳರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿತ ಈತನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೈನಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ವೆಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಚೋಳರ ಪ್ರಭುತ್ವವಿರುವುದನ್ನು ಈತನು ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ವೆಂಗಿಯ ಅರಸ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮರಣದ ನಂತರ ಮೊದಲನೆ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನು ತನ್ನ ಪುತ್ರ ವಿಕ್ರಮ ಚೋಳನನ್ನು ವೆಂಗಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿದನು. ವಿಕ್ರಮ ಚೋಳನು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

9. ಹೊಯ್ಸಳರ ದಂಗೆಗಳ ದಮನ:

6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ತನ್ನ ಆಡಳಿತದ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರ ಅರಸ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಂದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹೊಯ್ಸಳ ವಂಶದ ವಿನಯಾದಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗ ಎರೆಯಂಗ ಇತನಿಗೆ ಚೋಳ ಅರಸ ಒಂದನೇಯ ಕುಲೋತ್ತುಂಗ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಸಿದ್ದ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತು. ಸಹಕರಿಸಿದ್ದರು. ಎರೆಯಂಗನ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಲ್ಲಾಳನು ಕೂಡಾ ಚಾಲುಕ್ಯರಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿದ್ದನು.

Scanned with CamScanner

10. ಸೇವುಣರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟಗಳು:

ಪರಾಕ್ರಮಿಯು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ವೈರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದನು. ಸೇವುಣ, ಹೊಯ್ಸಳ, ಗೋವಾ ಕದಂಬ 2ನೇ ಜಯಕೇಶಿ ಕೊಂಕಣದ ಪೆರ್ಮಾಡಿ, ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗರು, ಎಲಬುರ್ಗೆಯ ಸಿಂಧರೂ, ರಟ್ಟರೂ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಂತರು ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಇದೊಂದು 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ.

11. ವೈವಾಹಿಕ - ರಾಯಭಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು:

ಈತನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು / ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ರಾಜವಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಕೊಂಕಣದ ಶಿಲಾಹಾರ ವಂಶದ ರಾಜ ಅಪರಾಜಿತ ಮಗಳಾದ ಚಂದ್ರಲೇಖಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದನು. ತನ್ನ ಮಗಳ ಮೈಲಾಲದೇವಿಯನ್ನು ಕದಂಬರ ಅರಸ 2ನೇ ಜಯಕೇಶಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿದನು. ಈ ವಿವಾಹಗಳಿಂದ ಚಾಲುಕ್ಯ ಕದಂಬ ಮತ್ತು ಶಿಲಾಹಾರರಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರಿಯು ಬೆಳೆಯಿತು.

ಚಂದಲದೇವಿ, ಮಲಯಮತಿದೇವಿ, ಪದ್ಮಲದೇವಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮಹಾದೇವಿ ಈತನ ರಾಣಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಈತನ ರಾಣಿ ಚಂದ್ರಲೇಖೆಯು "ಅಭಿನವ ಸರಸ್ವತಿ" "ನೃತ್ಯವಿಶಾರದೆ" ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಳು.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು

ಆರನೇಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಆಸ್ಥಾನವು ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಬಿಲ್ಹಣನು ಈತನ ಆಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು ರಚಿಸಿದ "ವಿಕ್ರಮಾಂಕದೇವ ಚರಿತ" ವು ಈತನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರನು ರಚಿಸಿದ 'ಮಿತಾಕ್ಷರ' ವು ಹಿಂದೂ ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ "ಗೋವೈದ್ಯ" ನಯಸೇನನ "ಧರ್ಮಾಮೃತ" ಗ್ರಂಥಗಳು ಈತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದವು.

ಈತನು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದವು. ಈತನ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕ ಇಟಗಿಯಲ್ಲಿ ಭವ್ಯವಾದ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಈತನ ಸಾಮಂತರು ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜೈನ ಬಸದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

ಈತನ ರಾಣಿಯರು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಾಂಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು. ಚಂದಲದೇವಿ, ಕಾಳಲದೇವಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಲದೇವಿ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೃತ್ಯ ಪ್ರವೀಣೆಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರುಗಳು ರಾಜಾಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಈ ಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. "ಬಿಲ್ಹಣನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದಂತಹ ನಗರ ಹಾಗೂ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಂತಹ ದೊರೆಯನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದಾನೆ."

Scanned with CamScanner

ಸೈನಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು

6 ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಅತ್ಯಂತ ಬಲಾಢ್ಯವಾದ ಸೈನಿಕ ಪಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಇವನು ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಯೋಧನು, ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾಗಿದ್ದು ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾದ ರಕ್ಷಣೆ, ಭದ್ರತೆ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ.

ಈತನ ಸೈನಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕರೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಮಹಾದೇವ, ಗೋವಿಂದರಸ, ಅನಂತ ಪಾಲಯ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯರವರು ಹೋರಾಡಿದರು. ಮಹಾನ್ ಸಾಮಂತರಾದ ಚೋಳರಸ, ಕನ್ನ, ಸಾಚಿದೇವರಸ, ಸೋಮ, ಅಂಕೇಸರಿ, ದಾಕರಸ, ಚಾಮುಂಡರಸ ಮುಂತಾದವರು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಕಲ್ಯಾಣ ಹೊರತಾಗಿ ಬನವಾಸಿ, ಬೆಳ್ವೊಲಕೆರೆ, ಎತಗಿರಿ, ಮಾನ್ಯಕೆರೆ, ಜಗನ್ನಾಥಪುರ ಈತನ ಇತರ ನೆಲೆವೀಡುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

6 ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಹಾಗೂ ಇವನು ಸೈನಿಕ ಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

Scanned with CamScanner

ಮರಣ + ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1126 ರಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ವಿಕ್ರಮಾಂಕ ದೇವಚರಿತ, ಬಿಲ್ಹಣ ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳು ಈತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರನು "ಕಲ್ಯಾಣದಂತಹ ನಗರ ಮತ್ತು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಂತಹ ಅರಸ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇಲ್ಲ, ಹಿಂದೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮುಂದೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಬಿಲ್ಹಣನು "ಈತನ ಕಾಲವು ರಾಮ ರಾಜ್ಯದ ಪುನರುತ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು" ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಲಾಗಿದೆ. 2ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು. ಚೋಳರೊಂದಿಗಿನ ಭಾರತೀಯ ವೈರತ್ವವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದನು. ಇದು ಈತನ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಮಹಾನ್ ಯೋಧನಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಕನಾಗಿ, ಮುತ್ಸದ್ದಿಯಾಗಿ, ಕಲೆ + ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೋಷಕನಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಳಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅರಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದಾನೆ. 'ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ', 'ಪೆರ್ಮಾಡಿ ದೇವ', ಈತನ ಬಿರುದುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

Scanned with CamScanner

ಉಪಸಂಹಾರ

6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಒಬ್ಬ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಅರಸರಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ವೀರನೂ, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಗಾರನೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಆಶ್ರಯದಾತನೂ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಇತನು ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು, ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಗೌರವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮತ್ತು ಇತನು ಹಲವಾರು ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅವರ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಕಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಇತನು ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದನು.

ಒಟ್ಟಾರೆ, 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯು ತಲುಪಿತು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಕನೂ, ಪ್ರಜಾಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣವುಳ್ಳವನೂ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನು. ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ದಾನ, ಪೋಷಕನೂ, ಪಂಡಿತ, ಕವಿ, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತನಾಗಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನು. ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು ಈತನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿವೆ. ಗದಗ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನು ತ್ರಿಭುವನ ಮಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಕಲೆ. ಧರ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೋಷಕ, ವಿಕ್ರಮ ಶಕೆ ಸ್ಥಾಪಕ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ. ಈತನ ಕೀರ್ತಿ ದೂರದ ಟಿಬೆಂಟ ದೇಶಕ್ಕೂ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞ ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್‌ರವರು ಈತನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈತನು ಕ್ರಿ.ಶ 1127 ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ತರುವಾಯ ಈತನ ಮಗ 3ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

Seen

Scanned with CamScanner

B.L.D.E. Association's

S. B. Arts & K.C.P. Science College, VIJAYAPUR- 586 103.

Seminar

For B.A./ B.Sc. Ist Semester

2023 - 2024

Name of the Student Rajeshwari Ballari

Roll No. 44 R.C.U. Seat No. U15KM23A0044

Subject History

Assignment No.	Date	Marks Assigned	Marks Obtained	Name and Signature of Teacher	Remarks
1	5/01/24	10	10	Seen 5/01/24	
2					
3					
4					

ಪುರದಬ

ಮತ್ರಗಕ್ವ,

ಪಡೆ,

ಶಿಲಕಗಕ

ಬಂದಾಡು

ಪರಿವಿಡಿ :-

① ಭಾರತದ ಪಾತ್ರೆಗಳು / ಮಡಿಕೆಗಳ ಕಥೆ, ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ.

-> ಪಾತ್ರೆಗಳ / ಮಡಿಕೆಗಳ ಕಥೆ

-> ಪಾತ್ರೆಗಳ ಮಡಿಕೆಗಳ ವಿಧಗಳು

① ಪ್ರಾಚೀನ ಮಡಿಕೆಗಳು
- i) ಕುಂಭ ಮಡಿಕೆ
- ii) ಹಂಚು ಮಡಿಕೆ
- iii) ಚಂದ್ರಭಾಗ ಮಡಿಕೆ
- iv) ಕಪ್ಪು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪಾತ್ರೆ
- v) ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಮಡಿಕೆ
- vi) ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆ
- vii) ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಡಿಕೆ
- viii) ಇತರೆ

② ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಮಡಿಕೆಗಳು
- i) ಗಾಜಿನ ಮಡಿಕೆ
- ii) ಚಿತ್ರಿತ ಮಡಿಕೆ
- iii) ಅಲಂಕಾರ ಪಾತ್ರೆ
- iv) ಗಚ್ಚಿನ ಮಣ್ಣು
- v) ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆ
- vi) ಚೀನಿ ಮಡಿಕೆ

③ ಆಧುನಿಕ ಮಡಿಕೆಗಳು
- i) ಅಲಂಕಾರ ಮಡಿಕೆ
- ii) ಪಿಂಗಾಣಿ ಪಾತ್ರೆ
- iii) ನಗರ ಆಧುನಿಕ ಮಡಿಕೆ
- iv) ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಆಧುನಿಕ ಮಡಿಕೆ
- v) ಕಲಾತ್ಮಕ ಆಧುನಿಕ ಮಡಿಕೆ
- vi) ಸಂಗ್ರಹ ಆಧುನಿಕ ಮಡಿಕೆ

—> ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳು

—> ಪಾತ್ರಗಳ ಯಶಸ್ಸು

"ಭಾರತದ ಪಾತ್ರೆಗಳ, ಮಡಿಕೆಗಳ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ"

"ಪಾತ್ರೆಗಳ, ಮಡಿಕೆಗಳ ಕಥೆ"

—: ಪ್ರವೇಶ ಪೀಠಿಕೆ :—

ಪಾತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಹಸ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ಹೊಸ್ತಿಲ ಲೋಕವೊಂದನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಸಾಧನೆಯ ಪಾತ್ರ, ದಪ್ಪಗಳು ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಗುಣವಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಹೊಸ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಪಾತ್ರೆಗಳು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದವರ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದವರ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಪಾತ್ರೆಗಳು ಪಾಕ, ಧರ್ಮ, ಹಬ್ಬ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶಿಲ್ಪ, ವಾಸ್ತು, ಜೀವನ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಪಾತ್ರೆಗಳು ಕೇವಲ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಾತ್ರೆ ಮಡಿಕೆಗಳು ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಡಿಕೆಗಳು ಕೇವಲ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿತ್ತಾಳೆ, ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಉಕ್ಕು, ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಲೋಹಗಳಿಂದಲೂ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

"ಪಾತ್ರಗಳ ಬಳಕೆ"

ಒಂದು [illegible] ಪಾತ್ರ [illegible]. [illegible] ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ [illegible]

[illegible]

[illegible]

"ಪಾತ್ರ / ವೇಷಗಳ ವಿಧಗಳು"

ಪಾತ್ರ ಅಥವಾ ವೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವೊಂದು ವೇಷಗಳು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

1. ಧಾರ್ಮಿಕ ವೇಷಗಳು
2. ಜಾನಪದ ವೇಷಗಳು
3. ಹಾಸ್ಯದ ವೇಷಗಳು
4. ಇತರ ವೇಷಗಳು.

(1) "ಧಾರ್ಮಿಕ ವೇಷಗಳು"

ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ವೇಷಗಳು ಇವಾಗಿವೆ. [illegible] ಧಾರ್ಮಿಕ ವೇಷ [illegible]. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ವೇಷ, ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ [illegible]. ಇವುಗಳ ವಿವರ ಇಂತಿದೆ.

(i) ಹುಲಿವೇಷ

[illegible] ಧಾರ್ಮಿಕ [illegible] ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವೇಷವಾದ ಹುಲಿವೇಷವು [illegible] ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. [illegible] ಭಾರತೀಯರ [illegible] ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ [illegible] (ಹಬ್ಬದಾದ) [illegible]. ಭಾರತೀಯರ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ [illegible] ವೇಷ [illegible]. [illegible] ಧಾರ್ಮಿಕ, [illegible] ವೇಷ [illegible]. ಈ ವೇಷವು [illegible] ಧಾರ್ಮಿಕ ವೇಷವಾಗಿಯೂ [illegible], [illegible] ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ [illegible] ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

[illegible]

"[illegible]"

[illegible] 12 [illegible]

"[illegible]"

[illegible]

"ಮಹತ್ವ"

ಕುಂಭ ಮೇಳವು ಆಚರಣೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಪೌರಾಣಿಕವಾಗಿ ಸಾಗರ ಮಂಥನದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಅಮೃತದ ಕಲಶ [illegible] ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಮೃತದ ಹನಿಗಳು ಬಿದ್ದ ಆ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಳವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಕುಂಭಮೇಳಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಕುಂಭದ [illegible] ಮತ್ತು ಮಾನವರ ಮೇಳದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಸಾರವು ಇರುತ್ತದೆ.

"ಮೇಳದ ಚಿತ್ರಣ"

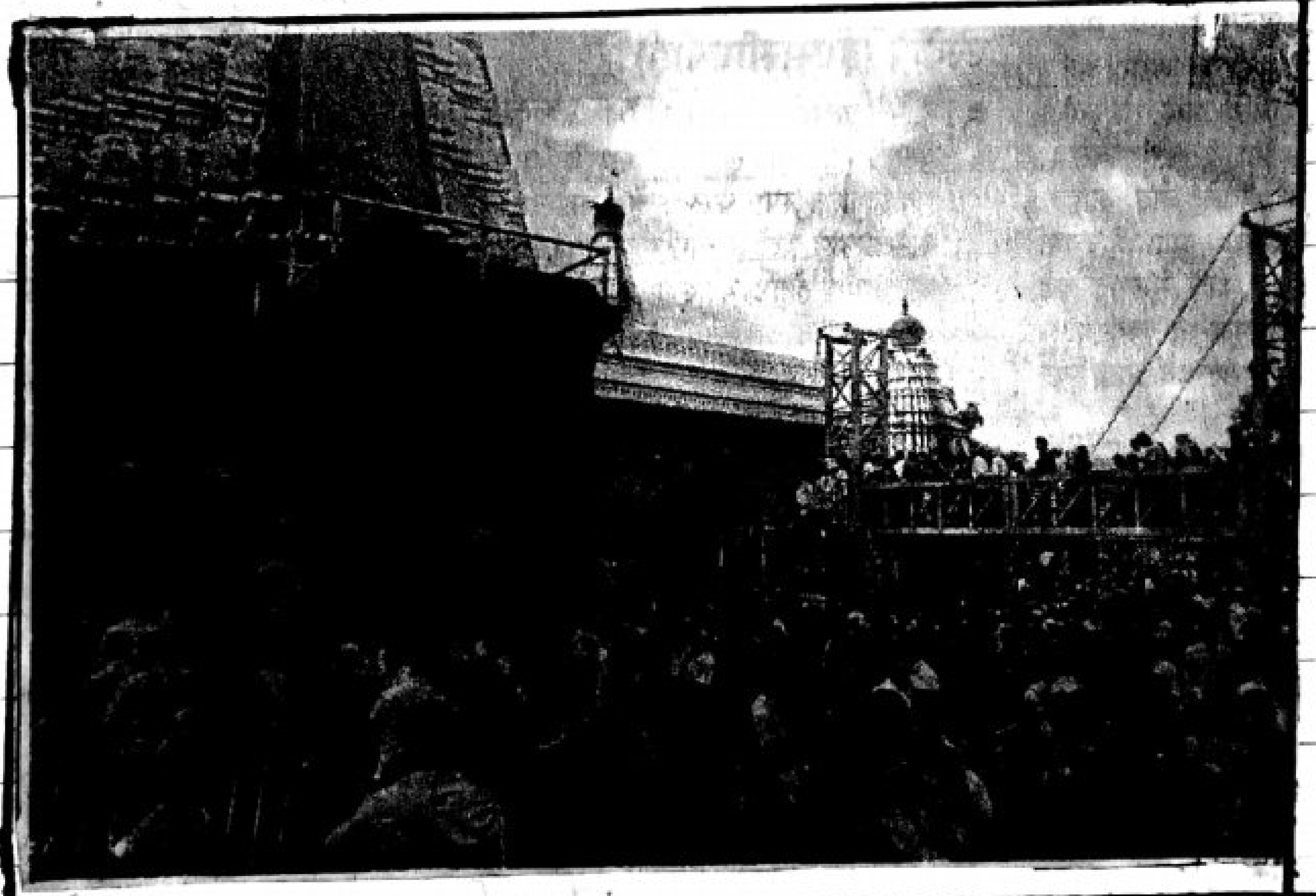

② "ಅಂಬುಬಾಚಿ ಮೇಳ"

ಅಂಬುಬಾಚಿ ಮೇಳವು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾಮಾಖ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ವಾರ್ಷಿಕ ಮೇಳವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಮಾಖ್ಯ ದೇವಿಯು ವಾರ್ಷಿಕ ಋತುಸ್ರಾವ ದೇವತೆಯಾಗಿದೆ.

[illegible]

(3) "[illegible] : ([illegible])"

[illegible]

(4) "[illegible]"

[illegible] 16 [illegible] 332 [illegible] 45 [illegible]

⑤ "ಗಂಗಾಸಾಗರ ಮೇಳ : ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ"

ಗಂಗಾಸಾಗರ ಮೇಳವು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಹಿಂದೂ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ದಿನದಂದು ಜನವರಿ 14 ಗಂಗಾ ನದಿ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಈ ಕಪಿಲ ಮುನಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಕುಂಭ ಮೇಳದ ನಂತರ ನಡೆಯುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮೇಳ ಇದಾಗಿದೆ. 2020ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಲಕ್ಷ ಜನ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

⑥ "ಶಾಮಲಾಜಿ ಜಾತ್ರೆ : ಗುಜರಾತ"

ಶಾಮಲಾಜಿ ಜಾತ್ರೆಯು ಭಾರತದ ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಸವವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾರ್ತಿಕ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯ ದಿನದಂದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಮಲಾಜಿ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಪು ಹಾಗೂ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

⑦ "ಭವನಾಥ ಮಹಾದೇವ ಮೇಳ : ಗುಜರಾತ"

ಭವನಾಥ ಮಹಾದೇವ ಮೇಳವು ಗುಜರಾತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಮೇಳವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಶುಭದಿನದಂದು ಸಂಭ್ರಮಿತ [illegible] ಮೇಳ [illegible] ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಳದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವ ಪೂಜೆ, ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳ ಭಾರತೀಯ [illegible] ನಡೆಯುತ್ತದೆ. [illegible] ಗಳ ಜೊತೆ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಪ್ರದರ್ಶನ [illegible] ತಂಡಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

(8) "[illegible]"

[illegible]

"[illegible]"

"ಜನಪದ ನೃತ್ಯಗಳು"

ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಮೆರುಗನ್ನು ನೀಡುವ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಆಚರಣೆಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

① "ಘೂಮರ್ ನೃತ್ಯ: ರಾಜಸ್ಥಾನ"

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಘೂಮರ್ ನೃತ್ಯವು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು 40 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಘಾಗ್ರಾ ಧರಿಸಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹೆಚ್ಚು ಗುಂಪು ಮಹಿಳೆಯರು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ದಸರಾ, ಹೋಳಿ, ತೀಜ್ ಹಬ್ಬ, ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭ ಈ ಆಚರಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ.

② "ಕಲ್ಬೇಲಿಯಾ ನೃತ್ಯ: ರಾಜಸ್ಥಾನ"

ಕಲ್ಬೇಲಿಯಾ ನೃತ್ಯ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಜನಪದ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಉಡುಪುಗಳು ಈ ನೃತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ಚಲನೆಯನ್ನು ಹೋಲುವ ನಡೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಾದ್ಯ ಸಂಗೀತವು ಕೂಡ ಈ ನೃತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ.

③ "ಮಯೂರ ನೃತ್ಯ: ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ"

ಮಯೂರ ನೃತ್ಯ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬ್ರಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನರ್ತಕರು ನವಿಲಿನ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಗರಿಗಳಿಂದ ಈ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೃತ್ಯಗಾರರ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ.

④ "[illegible] ಉತ್ಸವ"

ಭಾರತದಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] [illegible] ಉತ್ಸವವು ಒಂದಾಗಿದೆ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಈ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ..

⑤ "[illegible] [illegible] [illegible]"

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಸಂಬಂಧಿಸಿದ [illegible] 3 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

⑥ "[illegible] [illegible]. [illegible]"

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

"[illegible] [illegible]"

→ [illegible] [illegible] [illegible]

→ [illegible] [illegible] [illegible]

→ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

→ [illegible]

→ [illegible]

→ [illegible]

"[illegible]"

[illegible]

"[illegible]"

[illegible]

ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರವಚನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ಮನರಂಜನಾ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ.

ಯಕ್ಷ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಪದ ಭೂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜಾನಪದ - ಪಂಡಿತ ಕಲೆ ಅಭಿನಯವಾದಿನ ಬೇಡ - ಜಾನಪದ - ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಮಾನವರು ಅಂದರೆ: ಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿ.

"ಉಪಸಂಹಾರ"

ಜಾತ್ರೆ ಮಹೋತ್ಸವಗಳು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪರಂಪರೆಗೆ, ಕಾಲ-ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿರಿಯರ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಉಳಿದಿರುವ ನಮಗೆ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮನರಂಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ನೋಡುಗರ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

B.L.D.E. Association's

S. B. Arts & K.C.P. Science College, VIJAYAPUR- 586 103.

SEMINAR

For B.A./ B.Sc. IIIrd Semester

2023 - 2024.

Name of the Student Sadashiv S Shivasharan

Roll No. 21 R.C.U. Seat No. U15KM22A0042.

Subject "History of Bombay Karnataka" [DSC-06]

Assignment No.	Date	Marks Assigned	Marks Obtained	Name and Signature of Teacher	Remarks
1	3/01/24	10	10	3/01/24	
2					
3					
4					

CamScanner

ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ
ತಿಲಕ & ಗಾಂಧೀಜಿ
ಅವರ ಪಾತ್ರ

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

ಪರಿವಿಡಿ [Index]

ಕ್ರ. ಸಂ	ಅಧ್ಯಾಯ	ಪುಟ. ಸಂ. [ಪುಟ]
01	[illegible] ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವದ ಪಾತ್ರ	
	a ಹಿನ್ನೆಲೆ	01
	b [illegible] ಆಹಾರ ಪಾತ್ರ	01-03
	c [illegible] ನಾಯಕತ್ವದ ಪಾತ್ರ	04-05
	d ಉಪಸಂಹಾರ	05
	e ಆಧಾರಗಳು [[illegible]]	06.

"[illegible]."
"Brijesh Reddy"
"SB Arts & KCP Science College Vijayapura."

01 "ಏಕೀಕರಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಲೂರ ಶ್ರೀ ಗಾಂಧಿ
"ಹೆಸರ್ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ"

ⓐ ಪೀಠಿಕೆ :-

"1924ರ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು. ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇದಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಆತಿಥ್ಯವು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿದರು."

ⓑ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಲೂರ - ಪಾತ್ರ

ಆಲೂರರು :-

"ಆಲೂರರು ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದರು. ಅವರು ಡಾ. ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು 1916 ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹೋಂರೂಲ್ ಲೀಗ್ ಶಾಖೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಆಲೂರು ಧಾರವಾಡ ಅಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳಗಾವಿ ಧಾರವಾಡ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿ ಹೋಂರೂಲ್ ಲೀಗಿನ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. 1916ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹೋಂರೂಲ್ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು."

"ನಂತರ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ್ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. 1916ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ [illegible] ಪ್ರಾಂತ್ಯ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಮತ್ತು [illegible] [illegible] ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] ಕರ್ನಾಟಕ [illegible] [illegible] [illegible].

ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಮೂಹ [ಚಿತ್ರ. ಮೂಲ

"ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು [illegible] [illegible] ಮತ್ತು [illegible] 1917ರಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] ಕರ್ನಾಟಕ ಸಭಾ [illegible] [illegible] ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘಟಕವನ್ನು ರಚಿಸುವಂತೆ [illegible] [illegible] [illegible] 1917ರಲ್ಲಿ [illegible] ಮತ್ತು 1918ರಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ [illegible] 1920 [illegible] [illegible] 1948ರಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರಾಂತ್ಯ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"

"ಇವರಲ್ಲಿ ನಾಯಕರೆಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಗೆ
ನಾಯಕರು 1920ರಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರು
— ಗಂಗಾಧರರಾವ್"

"ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕರ ಪ್ರಭಾವ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಬೆಳೆಯ ಸಹಾಯಿತು ತಿಲಕರು ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಧಾರವಾಡ್. ಬೆಳಗಾವಿ ಬಿಜಾಪುರ್ ಕಾರವಾರ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದರು. ಅವರ ಕೇಸರಿ ಮರಾಠ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದವು. ಅವರು ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬ & ಶಿವಾಜಿ ಜಯಂತಿ ನಡೆಸಲು ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಚರಣೆಯಂತೆ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಯಿತು ಕನ್ನಡಿಗರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದರು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ & ಮೈಸೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು ಇದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೆಡೆಗೆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಮೈಸೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು ಇದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಫಲವಾಗಿ 1885ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು."

ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ
— ಪಾತ್ರ.

1920 ರಿಂದ 1947 ರವರೆಗಿನ ಕಾಲವನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಯುಗ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದುವರೆಗೂ ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಅದನ್ನು ಜನತಾ ಆಂದೋಲನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು 1914 ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಚಿಕ್ಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಟಸ್ಥವಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ 1919 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕುಖ್ಯಾತ ರೌಲತ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಗಾಂಧೀಯುಗದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬಲ ಬಂದಿತು.

"ಈ ನಡುವೆ 1920 ರ ಆಗಸ್ಟ್ 01 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ನಾಯಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ತಿಲಕರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ನಾಯಕರಿಲ್ಲದ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸತ್ಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪಲು ಕಾರಣ ಪುರುಷರಾದರು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಣಿಸಲು ಭಾರತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ."

ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಕಾರು [ಚಿತ್ರ ಸೂಚಿ]

"1924ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಅಧಿವೇಶನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಡೆದಿದ್ದು. ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಜೀ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇದಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ... ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸೇವಾ ದಳದವರು ಡಾ|| ಎನ್. ಎಸ್. ಹರ್ಡೀಕರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು 1700 ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಕೂಡ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವದ ಜೊತೆ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಡಾ|| ಹರ್ಡೀಕರ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದರು. ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ ಭಾಷಣ ನೀಡಿದ್ದು ನಾವು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯ ನೋಡಿ ಇಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಪಡುತ್ತೇವೆ ಹೀಗೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜನತೆಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು

— ಗಾಂಧೀಜಿ"

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಅಧಿವೇಶನದ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಗಾಂಧಿ ಜೀ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದು ಬಂತು.

"ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ"

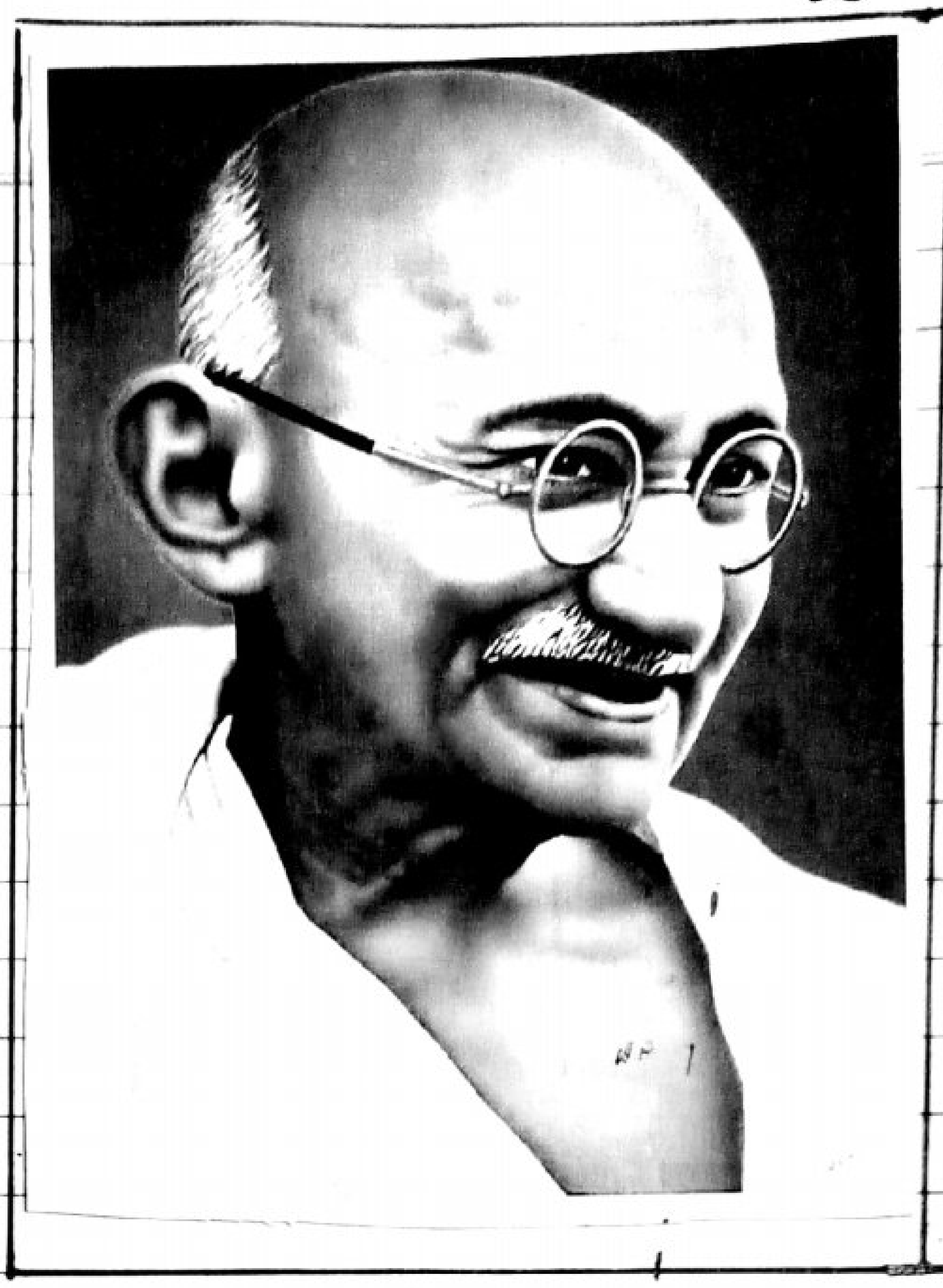

"ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ"

• ಚಿತ್ರ 1.1

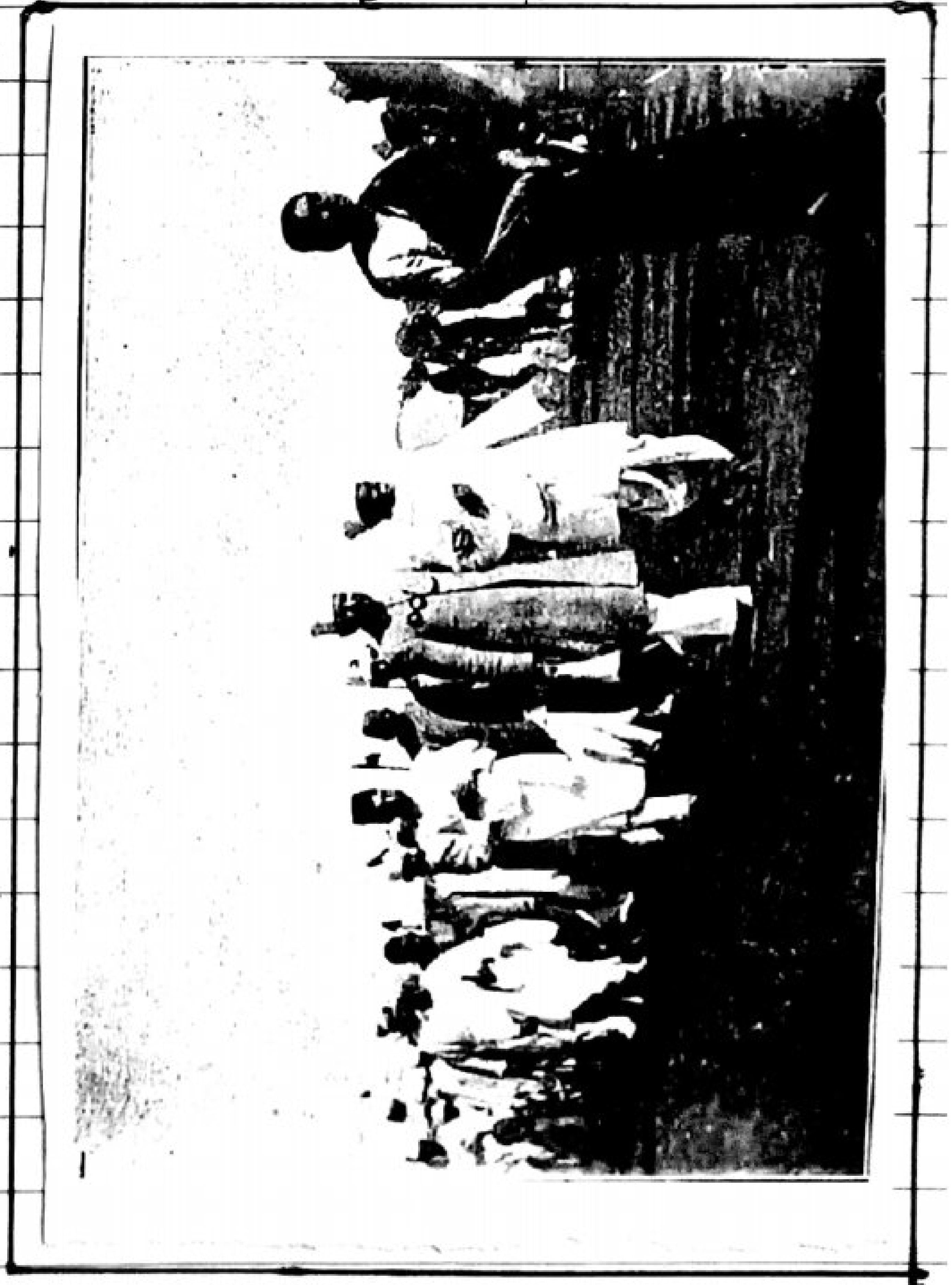

ಚಿತ್ರ 1.2

• ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಚಿತ್ರಗಳು [ಚಿತ್ರ 1.1 & 1.2]

Scanned with OKEN Scanner

CamScanner

B.L.D.E. Association's

S. B. Arts & K.C.P. Science College, VIJAYAPUR- 586 103.

SEMINAR

For B.A./ ~~B.Sc.~~ ...5th... Semester

2023 - 2024

Name of the Student MAIBUBSUBANI RAJABAR

Roll No. 09 R.C.U. Seat No. U15KM21A0013

Subject HISTORY (DSC-11) Indian National Movement.

Assignment No.	Date	Marks Assigned	Marks Obtained	Name and Signature of Teacher	Remarks
1	02/01/24	20	20	02/01/24	
2					
3					
4					

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉದಯ -ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಪಾತ್ರ

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ.ಸಂ	ವಿಷಯ	ಪು.ಸಂ
1)	ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವ :-	
	I) ಪೀಠಿಕೆ :-	1
	II) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉದಯ :-	1
	III) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉದಯ- ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪಾತ್ರ :-	2
	1) ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ	
	2) ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ.	
	3) ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ	
	4) ಚಳುವಳಿಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು	
	5) ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ -ಯವರ ಸೂಚನೆಗಳು	
	6) ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು	
	7) ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ	
	IV) ಉಪಸಂಹಾರ :-	6

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು :-
Prof. Girish Reddy

Scanned with OKEN Scanner

CamScanner

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವ :-

I) ಪೀಠಿಕೆ :-

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉದಯವು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸಿದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳ ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಈ ಲೇಖನವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ ವಿವಿಧ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

II) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉದಯ :-

* ಮೊದಲ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (INC) ತನ್ನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

* 1890 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್, ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರ ಪಾಲ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ರಾಜಕೀಯ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಅತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದರು.

* ಮೂಲಭೂತವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಹೋರಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದರು.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

* ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ :-

* ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಆರಂಭಿಸಿದ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು. ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು 31 ಆಗಸ್ಟ್ 1920 ರಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

* ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯು ವಿಶೇಷವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಚಳುವಳಿಯು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಅಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

* ಸಮಾಜದಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿ.

* ಕೈ ನೂಲು ಮತ್ತು ನೇಯ್ಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ವದೇಶಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

* ಸ್ವದೇಶಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

* ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನಾಟಕೀಯವಾಗಿದೆ.

* ವಿದೇಶಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಲಾಯಿತು.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

* ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳುವಳಿ - 1942 :-

* ಮುಂಬೈನ ಗೋವಾಲಿಯಾ ಟ್ಯಾಂಕ ಮೈದಾನವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ ಕ್ರಾಂತಿ ಮೈದಾನ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಇತರ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಆಗಸ್ಟ 8 ಮತ್ತು 9, 1942 ರಂದು ಸೇರಿದರು.

* ಚಳುವಳಿಯ ಫಲಿತಾಂಶವೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸಂಘಟನೆಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಮತ್ತು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅದರ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ದಾಳಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

* ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯು 18 ಆಗಸ್ಟ 1942 ರಂದು ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಚಳುವಳಿಯ ನಾಯಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು.

=> ಚಳುವಳಿಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು :-

- ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ತಕ್ಷಣದ ಅಂತ್ಯ.
- ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಸಿಸಂ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಕ್ತ ಭಾರತದ ಬದ್ಧತೆಯ ಘೋಷಣೆ.
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಾಪಸಾತಿ ನಂತರ ಭಾರತದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆ.
- ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

★ ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಗಾಂಧೀಯವರ ಸೂಚನೆಗಳು :—

- **ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು** :- ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಡಿ ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ.
- **ಸೈನಿಕರು** :- ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇರಿ ಆದರೆ ದೇಶವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವುದು ತಡೆಯಿರಿ.
- **ರೈತರು** :- ಜಮೀನ್ದಾರರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರೋಧಿಗಳಾದರೆ ಒಪ್ಪಿದ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಿ;
- **ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು** :- ಸಾಕಷ್ಟು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು.
- **ರಾಜಕುಮಾರರು** :- ಜನರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ.
- **ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನತೆ** :- ಆಡಳಿತಗಾರರು, ಸರ್ಕಾರದ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ; ತಮ್ಮನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಗವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

★ **ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು** :—

* ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧವು 1939 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಅಕ್ಷದ ಶಕ್ತಿಗಳ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಜಪಾನ್ ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

* ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಿದರು.

* ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತವನ್ನು ತೊರೆದರೆ, ಜಪಾನ್‌ಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಾಂಧಿ ನಂಬಿದ್ದರು.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

* ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಹಿನ್ನಡೆಯ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ, ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗಳಂತಹ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ತೊಂದರೆಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವು.

* ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಮಿಷನ್ ವಿಫಲವಾದ ಕಾರಣ INC ಸಾಮೂಹಿಕ ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿತು.

* **ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ :-**

"ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಗಾಂಧಿಯವರ ಕರೆಗೆ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಮರುದಿನವೇ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿತು. ಗಾಂಧಿ, ನೆಹರು, ಪಟೇಲ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲ ಬಂಧಿತರಾದರು. ಇದು ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್ ಮತ್ತು ರಾಮ್ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಂತಹ ಕಿರಿಯ ನಾಯಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ನಾಯಕತ್ವದ ನಿರ್ವಾತದಿಂದ ಅರುಣಾ ಅಸಫ್ ಅಲಿಯಂತಹ ಹೊಸ ನಾಯಕರು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು.

IV) ಉಪಸಂಹಾರ :-

ಗಾಂಧೀಯವರ ಕರೆಗೆ ಜನರು ಪ್ರಮುಖ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿದರು, ಆದಾಗ್ಯೂ, ನಾಯಕತ್ವದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಹಿಂಸಾಚಾರದ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಾನಿಯಾದವು, ಅನೇಕ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಲಾಯಿತು, ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳು ಕಡಿತಗೊಂಡವು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮುರಿದುಹೋದವು. ಆಂದೋಲನವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆ ಇರಿಸಿತು.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

B.L.D.E. Association's

S. B. Arts & K.C.P. Science College, VIJAYAPUR- 586 103.

SEMINAR

For B.A./ ~~B.Sc.~~ IInd Semester

2023 - 2024

Name of the Student Sunil. Shreeshail. Pujari.

Roll No. 165 R.C.U. Seat No. U15KM23A0165

Subject History - Cultural Heritage of Karnataka DSC-4

Assignment No.	Date	Marks Assigned	Marks Obtained	Name and Signature of Teacher	Remarks
1	10/07/24	10	10	10/07/24	
2					
3					
4					

ಕರ್ನಾಟಕದ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಪರಂಪರೆಯ

ಮಹತ್ವ

Scanned with OKEN Scanner

CamScanner

ಪರಿವಿಡಿ.

ಕ್ರಮ.ಸಂ.	ಅಧ್ಯಾಯ	ಪುಟ.ಸಂ.
1)	ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮಹತ್ವ.	
	1- ಪೀಠಿಕೆ.	01-
	i- ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ	01-02
	ii- ಪಾರಂಪರಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮಹತ್ವ.	02-03
	iii- ಪಾರಂಪರಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವ.	03-04
	iv- ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ವ.	04-05
	v- ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ.	05-06
2)	ಉಪಸಂಹಾರ.	06.

Scanned with OKEN Scanner

CamScanner

ಪೀಠಿಕೆ —

'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂಬುದು ಮಾನವನ ಜನ್ಮ ಆರಂಭದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಪದ್ಧತಿ. 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' (culture) ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಬೆಳೆ-ಸು, ಆರಾಧಿಸು, ಸೇವೆ ಮಾಡು, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಪ್ರಾ- ದೇವರ ಆರಾಧನೆ, ಕೃಷಿ (Agriculture) ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತು, ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆ-ಯುವಂತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಅಂತರಂಗದ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಜೀವನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ, ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ, ಮುಂದುವರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ನೀಡುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಅನುವಂಶೀಯವಾಗಿ ಪಡೆದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು 'ಪರಂಪರೆ' (Heritage) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗೆ ತನ್ನದೇಯಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

① ಪಾರಂಪರಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಮಹತ್ವ —

ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಳಿದ ಪ್ರಥಮ ರಾಜಮನೆತನ ಕದಂಬರಾದರೂ ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌರ್ಯರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರವರೆಗೆ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ ರಾಜರ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು 'ವಂಶ ಪಾರಂಪರೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆಗ ಅನುಭವಿ, ಸಮರ್ಥ, ಶಕ್ತಿಯುತ ಕ್ಷತ್ರಗುಣ ಹೊಂದಿದ ರಾಜನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

Scanned with OKEN Scanner
CS CamScanner

ಅವರ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿ, ರಾಜನೀತಿ, ಸಪ್ತಾಂಗ ನೀತಿ, ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿ, ಗೂಢಚಾರ ಪದ್ಧತಿ, ರಾಜಕೀಯ ತಂತ್ರಗಳು, ಮುದ್ರಾನೀತಿ, ರಾಜ ದಂಡನೆಗಳು, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಬಹುದಾದ ಪಾಠಗಳು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ರಾಜನಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವ, ಆದರ, ದೈವಭಕ್ತಿ, ಶಿಸ್ತು. ಸಂಸ್ಕಾರವಂತ ರಾಜನನ್ನು, ಕರ್ತವ್ಯ ಮರೆತ ರಾಜನನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಕೌಟಿಲ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಪರಂಪರೆ ಮುಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಬಹುದು. ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬಳಲಿದ ಮೃಗಗಳು ಮರದ ನೆರಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸುಖಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಬಲ ರಾಜನಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ಬಂಧುಗಳು ಸುರಾಜನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಖಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ನಾವು ರಾಜಕೀಯ ಪರಂಪರೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

② ಪಾರಂಪರಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮಹತ್ವ —

ಕರ್ನಾಟಕವು ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತವು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪದ್ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೇಶ. ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೃಷಿ (Agriculture) ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕೃಷಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜೀವನಕ್ರಮ. ಇದು ನವ ಶಿಲಾಯುಗದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಸಾಗಿಬಂದ, ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಪರಂಪರೆ. ಬಿತ್ತನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಕೃಷಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ನೂಲುವುದು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಕಂಬಾರಿಕೆ, ಎಣ್ಣೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಲೋಹದ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ, ಪೂರೈಸುವ ಮೂಲಕ ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಯಾವ ಆಧುನಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ / ತರಬೇತಿಯಿಂದ ದೊರೆತದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ವಂಶ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದ ಕಲೆ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನ.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

ಇಂದಿಗೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಾಜನಾದವನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು 'ಜೇನುದುಂಬಿ ಹೂಗಳಿಂದ ಮಕರಂದವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ" ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೌಟಿಲ್ಯ ಆಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ರಾಜ-ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉದಾರತೆ ಮತ್ತು ರಾಜನ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಧುನಿಕ ಪರಂಪರೆಯೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

(3) ಪಾರಂಪರಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವ —

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ "ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯತೆಯ ನೆಲೆಬೀಡಾಗಿದೆ". ವೈದಿಕ, ಶೈವ, ವೀರಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಕಾಳಾಮುಖ, ಪಾಶುಪತ, ಶಾಕ್ತ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಇಸ್ಲಾಂ ಮತಪಂಥಗಳೂ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮ ಸುಧಾರಕರಾದ ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಮಹಾವೀರ, ದಿಗಂಬರ, ಏಸು ಮುಂತಾದವರ ಬೋಧನೆಗಳು, ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಬುದ್ಧನ ಕರುಣೆ, ಬಸವೇಶ್ವರರ ಸಮಾನತೆ, ಮಹಾವೀರರ ಅಹಿಂಸೆ, ಮಹಮ್ಮದರ ಸದ್ಗುಣ, ಏಸುವಿನ ಪ್ರೇಮಗುಣ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಏಕತೆ, ರಾಮಾನುಜರ ಉದಾತ್ತತೆ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಅಚಲ ನಂಬಿಕೆ, ಕನಕದಾಸರ ಸಾತ್ವಿಕತೆ ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರ ಆದರ್ಶಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಚಾವುಂಡರಾಯ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರೆ, ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಜೈನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ದಾನ ನೀಡಿದಳು. ಮಹಾದೇವ ದಂಡನಾಯಕ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಇದು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಧರ್ಮ-ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ದೈವಭಕ್ತರು ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಂಪರೆಯಂತೆ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ತಿ, "ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮ ಹಲವು" ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನದ್ದಾಗಿದೆ.

(4) ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ವ—

'ವಸುಧೈವ ಕುಟುಂಬಕಂ', 'ಸರ್ವೇಜನ ಸುಖಿನೋಭವಂತು' ಎಂಬ ತತ್ತ್ವ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ-ವಾದರೂ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನ - ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನ, ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವರ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಭಿನ್ನ ಧರ್ಮ, ಮತ ಪಂಥಗಳು, ಭಿನ್ನ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ, ಆಹಾರ ವಿಹಾರ, ಆಭರಣ, ಹಬ್ಬಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು, ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ಸಹಗಮನ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ, ದೇವದಾಸಿ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ವಧುದಕ್ಷಿಣೆ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಜಾನಪದ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಮಾಜ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಮೃದ್ಧ-ಸಮರ್ಥ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ಸಹನೆ, ಸಹಕಾರ, ಪ್ರೀತಿ, ಮಮತೆ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಗುರು-ಹಿರಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾದ ಇಂದಿನ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಆಭರಣ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದು ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಓಲೆ, ಕಡಗ, ಮೂಗುತಿ, ಬಳೆ, ಕಂಠಹಾರ, ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿ, ತೋಳ್ಬಂದಿ, ಹವಳದ ಮಣಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಕೋಲಾಟ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತ, ಪ್ರಾಣಿ ಕಾಳಗ, ಬೇಟೆ, ಪಗಡೆ, ಮಲ್ಲ-ಯುದ್ಧ, ಜಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವು ಪರಂಪರೆಗತವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು ಇಂದಿನ ಮನರಂಜನೆಗೆ, [illegible] ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯತೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಿವೆ.

(5) ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ —

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಬಿಡು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸತ್ವವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮನ್ನಣೆಯ ರಾಜರು-ರಾಣಿಯರು ಸ್ವತಃ ಕವಿಗಳು, ಪಂಡಿತರು, ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದರು. ಶಾತವಾಹನ ದೊರೆ ಹಾಲ 'ಗಾಥಾ ಸಪ್ತಶತಿ' ಮತ್ತು 'ಲೀಲಾವಈ' ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮನ 'ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ', ಚಾವುಂಡರಾಯನ 'ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ', ದುರ್ವಿನೀತನ 'ಬೃಹತ್ಕಥಾ', ವಿಜಯ ಭಟ್ಟಾರಿಕೆಯ 'ಕೌಮುದಿ ಮಹೋತ್ಸವ', ಅಮೋಘವರ್ಷನ 'ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಿಕಾ', ಶ್ರೀವಿಜಯನ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ', ದುರ್ಗಸಿಂಹನ 'ಪಂಚತಂತ್ರ', ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ 'ಗೋವೈದ್ಯ', ಬಸವೇಶ್ವರರ 'ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ', ಹರಿಹರನ 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ', ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ 'ಜಾಂಬವತಿ ಕಲ್ಯಾಣ', ಸೋಮೇಶ್ವರನ 'ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ', ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾ ಪರಂಪರೆ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕನಕದಾಸ, ರನ್ನ, ಪೊನ್ನ, ಪಂಪ, ಜನ್ನ, ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಭೈರಪ್ಪನವರೆಗೆ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಕೋಲಾಟ, ಪದ, ಲಾವಣಿ ಪದ, ಗೀಗೀ ಪದ, ಸುಗ್ಗಿಯ ಪದ, ಕುಟ್ಟುವ-ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳು, ಹಂತಿಪದ, ಭಜನೆ, ಪದ, ಹಕ್ಕಿಪದ, ಭಕ್ತಿಗೀತೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತೆ.

ಧೀರ ಭಕ್ತಿಶೀಲತೆ, ಭಾವಶೀಲತೆ, ಜಾನಪದ ಕಲೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ನಾನಾ ಕವಲುಗಳಲ್ಲಿ ರೆಂಬೆ-ಕೊಂಬೆಗಳಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು (ಭೂಮಿ), ಗಿಡ-ಮರಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು, ಗಿಡ-ಮರಗಳನ್ನು, ನದಿ-ಕೆರೆ-ಬಾವಿಗಳನ್ನು, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರನ್ನು, ಗುಡ್ಡ-ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ, ಆರಾಧಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮದು, ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನದಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ —

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಒಂದು ಬಹುತ್ವದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

(ho)

B.L.D.E. Association's

S. B. Arts & K.C.P. Science College, VIJAYAPUR- 586 103.

तेजस्विनावधीतमस्तु

Estd 1945 • ಸ್ಥಾಪನೆ 1945

SEMINAR

For B.A./ ~~B.Sc.~~ ....IV.... Semester

2023 - 2024

Name of the Student Soumya 'm' patil

Roll No. ______ R.C.U. Seat No. U15km22A0179

Subject Cultural History of India

Assignment No.	Date	Marks Assigned	Marks Obtained	Name and Signature of Teacher	Remarks
1	12/02/24	10	10		
2					
3					
4					

Seen
[signature] 12/02/24

ಸೆಮಿನಾರ್

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

=› ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು :

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಗಿರೀಶ್ ಕಿತ್ತು ಸರ್

Scanned with OKEN Scanner

CamScanner

ସୂଚୀପତ୍ର

=> ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରେ [illegible]

1. ଭୂମିକା

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible] ଓ [illegible]

5. [illegible] ଓ [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible] ଓ [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible] ଓ [illegible]

10. ଉପସଂହାର

Scanned with OKEN Scanner

CamScanner

= ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

* **ಪೀಠಿಕೆ :**

ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಹಾಗೂ ಬಂದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳು, ನಂಬಿಕೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಆಹಾರ, ವಿಚಾರ, ಉಡುಗೆ - ತೊಡುಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಹಬ್ಬಗಳು, ಭಾಷೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಂಬಿಕೆ - ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

* **ಲಕ್ಷಣಗಳು :**

1. **ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಜೀವನ ವಿಧಾನ :**

ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಭಾರತೀಯರು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು, ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು "ಭಾರತೀಯ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಜನ ಆದಿ ಕಾಲ - ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಜನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದು ಬದಲಾದ ನವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಬಂದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. [illegible] [illegible] [illegible] :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] "Exchange offer" [illegible]

4. ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದೆ.

ಭಾರತೀಯರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಪರಂಪರೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಪವಿತ್ರೀಕರಣಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಆಚರಣೆಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಂಬಿಕೆಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತ ಆಚಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ.

5. ನಿರಂತರ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ

ಭಾರತೀಯರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ನಿರಂತರ ಆಚರಣೆಗಳು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬಗಳು, ಜಾತ್ರೆಗಳು, ಉತ್ಸವಗಳು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಜನರು ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದವರು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ಯುಗಾದಿ, ರಂಜಾನ್, ಬಕ್ರೀದ್, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್, ಪೊಂಗಲ್, ಮಹಾವೀರ ಜಯಂತಿ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು "ಹಬ್ಬಗಳು" ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ.

6. [illegible] ರಚನಾ [illegible] ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ :

[illegible]

[illegible]

7. [illegible] ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ :

[illegible]

[illegible]

8. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಭಾರತೀಯರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು, ಬಹು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಾಷೆಯು, ಪಲ್ಲವರು, ವೇದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಮಲಯಾಳಂ, ಕೊಂಕಣಿ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೇಮ್‌ಚಂದ್, ಕಬೀರ್, ತುಳಸಿ, ರವೀಂದ್ರ, ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತು ಪಂಪನಂತಹ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದು, "ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ" ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರಂಪರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಂಪರೆ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ.

⇒ ಉಪಸಂಹಾರ :

ಭಾರತೀಯರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಿನ್ನ - ಭಿನ್ನ, ವೇಷ - ಭೂಷಣ, ಆಚಾರ - ವಿಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ಪರಂಪರೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಿನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವು ಇದನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಉಳಿಸಬೇಕು.

B.L.D.E. Association's

S. B. Arts & K.C.P. Science College, VIJAYAPUR- 586 103.

SEMINAR

For B.A./ ~~B.Sc~~. VI Semester
2023 - 2024

Name of the Student Sanskruti. J. Awaradi

Roll No. 111 R.C.U. Seat No. U15KM21A0135

Subject Contemporary Indian History.

Assignment No.	Date	Marks Assigned	Marks Obtained	Name and Signature of Teacher	Remarks
1	15/02/24	10	10		
2					
3					
4					

15/02/24

INDIAN ECONOMY

(1947 – 1965)

THE NEHRUVIAN LEGACY

Guidance :
Prof. G. Reddy.

Scanned with OKEN Scanner

CS CamScanner

INDEX.

Sl.No.	Content	Pg.No.
1)	Indroduction	01
2)	Planning for development	01 - 02
3)	Economic Policy & its implementation	03
4)	The First Plan (1951 - 56)	04
5)	The Second Plan (1956 - 61)	05
6)	The Third Plan (1961 - 66)	06
7)	Conclusion	06

Scanned with OKEN Scanner

CS CamScanner

INDIAN ECONOMY, 1947 - 1965 : THE NEHRUVIAN LEGACY

Independent India had to undo the legacy of colonial structuring in order to create the conditions for rapid industrial development. By the time India gained political independence in 1947, Indian entrepreneurs had successfully competed with European business in India as well as foreign imports, capturing roughly 75% of Indian industrial market. Indian captialists had also seized control of financial sector, which included banking, life insurance & other services.

India had thus developed an independent economic base from which to attempt a rapid transition into independent industrialisation by the time it gained independence. A mature indigenous entrepreneurial class emerged, including the Birlas, Tatas, Singhanias, Dalmia-Jains & others with interests in trade, banking, transportation, & industry, among other things.

* **Planning for Development :**

Since 1947, the Indian economy has been premised on the concept of planning. This has been carried through the 5 yrs plans, developed, executed and monitored by the planning commission. For the smooth function of any economy, planning plays an important role. The planning commission has been entrusted with the responsibility of the creation,

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

development and execution of India's 5 year plan. Jawaharlal Nehru wrote in 1946, "Nearly all our problems today have grown up during British rule and as a direct result of British policy; the prices; the minority problem; various vested interests, foreign and Indian; the lack of industry and neglect of agriculture; the extreme backwardness in the Social services; and above all the tragic poverty of people. Indian economists maintain that in India, Britain followed a systematic policy of "planned underdevelopment" which left a gap in the country's economy that will take a long time to fill. In 1947, India's industrial base was weak. There was too much pressure on land & the standard of living was poor while the opportunities for employment were limited.

The perspective with which the planning commission was established on 15 march 1950, functioned, despite the enormous defecto power it exercised with Nehru himself as its chairperson. Four long-term objectives of the planner. in India were :- 1) to increase production to the maximum possible extent so as to achieve higher level of national and per capita income; 2) to achieve full employment; 3) to reduce in-equalities of income and wealth; 4) to set up a socialist society base on equality & justice and to ensure absence of exploitation.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

* Economic Policy and its implementation :

After independence Jawaharlal Nehru became the Prime Minister of India. He believed that there must be industrial development at all costs. According to him, a country without highly developed large scale industries could not count in the modern world. On the other hand, Gandhiji was in favour of autonomous villages where the panchayats should perform legislative, executive and judicial functions.

The economic policy of free India rejected Gandhiji's objection to the growth of cities, but in a way, accepted the reforms of Panchayat Raj. When India attained Independence industries were grouped in to 3 categories. Armaments, railways, transport and certain other industries were belonging to the first category became a govt. monopoly.

The second category contained a list of basic and strategic industries such as coal, iron and steel, ship building and mineral ores and the responsibility of their future development was vested with the state. Third category covered the rest of the industrial field which was open to private enterprise. The policy was reiterated through the Industrial Policy Resolution of April 1956. This shows that Nehru was in favor of encouraging private enterprise. The co-existence of public sector & private sector in industry is called a mixed economy.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

The First Plan (1951-56) :

The first five year Plan was presented by Jawaharlal Nehru, who was the Prime Minister during that period. Just after independence, India faced three major problems - rehabilitation of refugees, severe food shortage and inflationary pressure on economy. Thus the plan accorded the highest priority to agriculture including irrigation and power projects. The total investment on the development of basic industry including small scale industry and mineral development was listed at 173 cores even though the initial emphasis was laid on increasing production, the plan did not limit itself to achieve material progress only and therefore, it provided for investment in the development of human resources also. It built a particular system of mixed economy with a great for the public sector, as well as growing private sector.

The 1st plan with a total outlay Rs. 2378 crore was rather haphazard venture, as the planning commission had no reliable statistics to work upon. The most important feature of this phase was active role of state in all economic sectors. The target growth rate was 2.1%, the achieved growth rate was 3.6%, and the net domestic product went up by 15%. National income increased more than the per capita income due to rapid population growth. The plan was quasi success full for the government.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

The Second Plan (1956 - 61) :

The 2nd plan was particularly in the development of public sector. It laid special stress on heavy industries. The plan followed the celebrated Nehru - Mahalnobis Strategy for development was put into practice. This plan was conceived in an atmosphere of economic stability. The targets fixed in the 1st plan were broadly achieved particularly in the field of agricultural developmt. Henceforth, a forward thrust was planned for development of heavy and basic industries.

Main objectives of the second plan were - (i) an increase of 25% in the National income; (ii) rapid industrialization; (iii) large expansion of employment opportunities; (iv) reduction of inequalities in income and wealth. In 2nd five year plan Mahalanobis model addresses different issues pertaining to economic development. According to Mahalanobis model, it is assumed that the economy is closed and has two segments - (1) Segment of consumption goods, (2) segments of capital goods. Capital goods cannot be moved or are "non-shift able". As many as five steel plants including the ones in Durgapur, Jamshedpur as well as Bhilai were set up as per the second five year plan. Hydroelectric power plants were formed during this period. There was considerable increase in production of coal. Atomic Energy Commission was also setup in the year 1957. During the same period, Tata Institute of Fundamental Research was born.

The target growth rate was 4.5% and the actual growth rate was 4.27%.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner

The third Plan (1961 - 66) :-

The Approach of third plan was basically a continuation and an implementation of the 1st & 2nd five years plans. It envisaged a development out lay of Rs. 7250 crores in the public Sector. A basic element of this period was the rapid development of heavy and capital goods industries in India, mainly in public sector. This plan also laid considerable stress on the agriculture Sector. However, with the short lived Sino-Indian war of 1962 India diverted his attention to the safety of the country. The target growth rate was 5.6%, but the actual growth rate was 2.4%. The main reasons for plan holidays were the war, lack of resources and increase in inflation. In spite of many difficulties and challenges Co-operative movem-ent got great impetus. Co-operative Societies were established for providing credit as well as marketing facilities. No. of primary agricultural & multipurpose societies which was little over one lakh with a total membership of 4.4 million in 1950-51 doubled and the membership increased over fivefold by 1963-64. Total production of cotton cloth have appreciably increased.

Conclusion :-

Thus, considerable changes & progress on several fronts was made during the first phase of the development effort, spanning the first 3 Five years Plans. The overall economy performed impressively compared to the colonial period. India's national income or Gross National Product (GND) grew at an average rate of about 4% per annum. between 1951 & 1965-66.

Scanned with OKEN Scanner
CamScanner